

Octubre 2014

Plagues de Quarantena

Foc bacterià (*Erwinia amylovora*)

Síntomes: corimbe afectat

El foc bacterià (*Erwinia amylovora*) és un organisme nociu de quarantena que ataca plantes de la família de les Rosàcies entre les quals es troben alguns arbres fruiters com les pereres, les pomeres, els codonyers i els nesprers, així com diverses plantes ornamentals i silvestres: *Amelanchier*, *Chaenomeles*, *Cotoneaster*, *Crataegus*, *Cydonia*, *Eryobotrya*, *Malus*, *Mespilus*, *Photinia davidiana*, *Pyracantha*, *Pyrus* i *Sorbus*.

Els danys poder ser molt greus especialment en perera, ja que produeixen la mort de l'arbre atacat en un curt període de temps. En fruits, poden presentar inicialment un aspecte humit i més tard s'enfosqueixen produint la necrosi.

El Servei de Sanitat Vegetal ha editat 4 Fulls informatius:

- El Foc bacterià. Desinfecció d'hivernacles. Setembre 2014 [PDF,183,39 KB.]
- El Foc bacterià. Mesures Preventives. Març 2014 [PDF,275,27 KB.]
- El Foc bacterià. Síntomes visuals. Desembre 2013 [PDF,787,75 KB.]
- El Foc bacterià. Actuacions en espais verds. Desembre 2013 [PDF,345,52 KB.]

El DAAM continua amb la prospecció de les plantacions susceptibles a aquest organisme nociu ubicades a la zona de seguretat dels focus detectats en 2013, atès que s'han trobat positius en algunes plantacions noves, us recordem que cal extremar les mesures de prevenció que us detallem a continuació:

- **Vigilància dels cultius i altres mesures preventives:**

- És obligació de tots els agricultors el compliment dels articles 5 i 13 de la Llei 42/2003, de sanitat vegetal, i per tant han de realitzar la vigilància fitosanitària dels seus cultius, i mantenir-los en bon estat fitosanitari, per la qual cosa, cal que tots els agricultors reviseu periòdicament les vostres plantacions, i en cas d'observació de símptomes sospitosos, avisar ràpidament al tècnic de l'ADV o als responsables de Sanitat Vegetal dels Serveis Territorials del DAAM (Barcelona 93 409 20 90, Lleida 973 24 50 58, Tarragona 977 25 04 21, Terres de l'Ebre 977 58 82 52, Girona 972 45 43 10).
- Molta atenció al moviment d'arnes en les demarcacions de Lleida i Girona, en un radi de 3 km al voltant d'un focus de foc bacterià, solament es podrà permetre el moviment d'arnes entre els mesos d'octubre de l'any de detecció del focus i l'inici de la floració següent, excepte autorització del DAAM
- En la zona de seguretat d'un focus confirmat de foc bacterià, està prohibida la plantació o replantació de vegetals hostes de foc bacterià, mentre es mantingui vigent la zona de seguretat.
- **Mesures culturals:** Les fonts principals d'entrada d'aquest bacteri a la planta durant aquest període són les refluoracions secundàries. D'acord amb la [Resolució AAM/1813/2014](#), de 14 de juliol, per la qual s'aproven les mesures obligatòries per evitar la dispersió del foc bacterià (*Erwinia amylovora*), **cal eliminar aquestes refluoracions a tota la zona de seguretat de la demarcació de Lleida, així com desinfectar les eines i maquinària de poda**, ja que són un vehicle important de transport de la bactèria
- **Tractaments químics:** Tots els agricultors que es trobin en l'àrea de seguretat d'un focus declarat, tenen l'obligació de realitzar, entre d'altres, els tractaments fitosanitaris preventius que determini la direcció competent en matèria de sanitat vegetal, i a tal efecte, cal consultar el full informatiu amb els tractaments fitosanitaris a realitzar Podeu consultar les parcel·les afectades que estan a la zona de seguretat dels focus a la pàg. web del DAAM.
Per als agricultors fora d'aquestes zones, recordeu que és molt important realitzar els tractaments fitosanitaris preventius.

Taca bacteriana dels fruiters de pinyol (*Xanthomonas arboricola* pv. *pruni*)

Símptomes de *Xanthomonas* en fulla. FOTO: Miquel A. Solé

La taca bacteriana és una malaltia produïda per un bacteri que pot afectar a tots els fruiters de pinyol. Els símptomes a les fulles a vegades es poden arribar a confondre amb els del cribat, però que si s'observa bé son clarament diferents.

Es manifesten com unes petites taques d'1 a 5 mm de diàmetre, de forma irregular o angulosa, de color verd pàl·lid o groguenc, limitades pels nervis de la fulla i es necrosen, amb més quantitat al voltant del nervi central i en la punta de la fulla. Els costats de les taques sempre tenen formes rectes i mai forma rodona. El centre de la taca pot assecar-se i es desprèn (cribat), les fulles s'esgrogueixen (comença per la punta) i cauen prematurament, podent produir una gran defoliació.

Si observeu símptomes sospitosos d'aquesta bacteriosi dels fruiters de pinyol, aviseu immediatament al Servei de Sanitat Vegetal

[Virus de la Sharka](#) (Plum Pox Virus)

Plum Pox Virus, també conegut com a Virus de la Sharka, és la malaltia viral més devastadora del gènere *Prunus* que pot afectar a diverses espècies de fruiters d'os com préssecs, albercocs, prunes, nectarines o cireres.

Es propaga per empelt i multiplicació vegetativa a partir de material vegetal infectat, de manera que el tràfic de material vegetal incontrolat és l'única causa d'introducció de la malaltia a llarga distància en una zona lliure del virus. Una vegada introduït en una zona, els pugons (ex: *Aphis gossypii*, *A. spiraecola*, *Myzus persicae*), transporten el virus d'una planta a una altra.

El DAAM continua amb la campanya de prospecció de plantacions de fruiters susceptibles ubicades a les zones de seguretat dels focus declarats, que es va iniciar el passat mes de maig, sense que de moment s'hagin detectat noves zones afectades.

Símptomes anells en pinyol d'albercoc.
Font: Miguel A. Cambra. Gobierno de Aragón

Taques i anells cloròtics en fulla.

Per a les **noves plantacions de fruiters de pinyol** adquireixi planter emparat amb el preceptiu [Passaport Fitosanitari CE](#) que garanteixi que estan lliures de plagues de quarantena.

El Servei de Sanitat Vegetal ha editat un Full [“Informació sobre el Passaport fitosanitari”](#)

[Xylella fastidiosa](#)

[Decisió 2014/497/UE d'execució de la Comissió](#) de 23 de juliol de 2014 sobre mesures per a evitar la introducció i propagació dintre de la UE de *Xylella fastidiosa*.

La *Xylella fastidiosa* és un bacteri que pot causar importants danys en una gran diversitat de plantes cultivades i silvestres. Hi ha un gran nombre de subespècies d'aquest bacteri, no totes virulentes, i que poden tenir més de 100 hostes diferents. Segons la subespècie pot provocar diverses malalties d'importància econòmica, principalment en cultius llenyosos com l'olivera, la vinya o els cítrics, o plantes ornamentals com el baladre.

A Europa el bacteri es va detectar a final de 2013 al sud d'Itàlia, on va afectar greument les oliveres. A Itàlia la subespècie detectada és la *pauca*.

La principal mesura de control fitosanitari passa per extremar les precaucions respecte al comerç del material vegetal hoste i especialment el procedent de zones amb presència del bacteri. Aquest material vegetal haurà de procedir sempre de productors oficialment autoritzats.

Els símptomes varien d'uns hostes a d'altres. En alguns es corresponen amb els símptomes típics d'estrès hídric: pansiment o decaïment generalitzat i, en casos més greus, la seca de fulles i de branques, i finalment la mort de tota la planta. En altres casos els símptomes es corresponen més als provocats per deficiències de minerals, com la clorosi internervial o clapejat en fulles.

Comuniqueu immediatament al Servei de Sanitat Vegetal qualsevol sospita de la presència d'aquest bacteri al nostre territori.

Una vegada detectat un focus al camp, cal l'eliminació dels arbres afectats i la vegetació silvestre circumdant que pugui actuar com a hoste del bacteri, així com establir un programa de vigilància per intentar evitar el rebrot de la malaltia.

FRUITERS

TRACTAMENTS A CAIGUDA DE FULLA

Les microlesions produïdes a la zona d'abscisió dels peduncles de les fulles són porta d'entrada de fongs i bacteris que afavorits per la climatologia de l'època poden provocar malalties als fruiters.

Per ajudar a cicatritzar les ferides i reduir la incidència d'aquestes malalties es recomana aplicar fungicides cúprics, que són eficaços contra els fongs i els bacteris que es detallen en el quadre següent:

PRINCIPALS FONGS I BACTERIS A CONTROLAR		
Pomera	Perera	Fruiters de pinyol
<i>Erwinia amylovora</i> (foc bacterià) <i>Nectria galligena</i> <i>Phomopsis mali</i> <i>Pseudomonas syringae</i> <i>Sphaeropsis malorum</i> <i>Venturia inaequalis</i> (motejat)	<i>Erwinia amylovora</i> (foc bacterià) <i>Nectria galligena</i> <i>Phomopsis mali</i> <i>Pseudomonas syringae</i> <i>Septoria pyricola</i> <i>Sphaeropsis malorum</i> <i>Stemphylium vesicarium</i> <i>Venturia pyrina</i> (motejat)	<i>Xanthomonas arboricola</i> <i>Pseudomonas syringae</i> <i>Cytospora leucostoma</i> <i>Phomopsis amygdali</i> (fusicocum) <i>Stigmina carpophila</i> (cribat) <i>Taphrina</i> sp. (arrufat)
En el cas de fongs que passen l'hivern en forma de periteca com <i>Septoria</i> , <i>Stemphylium</i> i <i>Venturia</i> , es pot reduir l'inòcul hivernal aplicant urea cristal·lina (per tal d'accelerar la descomposició de les fulles) conjuntament amb els tractaments cúprics. S'hauran de tenir en compte les limitacions en quant al número de tractaments, volum de caldo i quantitat total de coure aplicat.		

ESTRATÈGIES DE TRACTAMENT A CAIGUDA DE FULLA

En general es recomana fer **2 tractaments amb productes cúprics**, el 1r quan hagi caigut el 25% de les fulles i el 2n al 75%. El nombre de tractaments es pot variar d'acord amb la problemàtica de cada plantació, les pràctiques habituals de cada zona, i el règim de pluges i humitats que es registrin.

Tractament addicional d'urea cristal·lina: es realitzarà coincidint amb el 1r tractament cúpric. Les dosis a utilitzar són de 50 a 100 kg/ha i s'hauran d'ajustar en funció dels problemes de cada plantació. Cal tenir en compte l'efecte corrosiu de la urea sobre la maquinària d'aplicació.

TRACTAMENTS CAIGUDA DE FULLA	
PRODUCTES	DOSIS
Brou bordelès	1.0 %
Hidròxid de coure	0.3 %
Oxiclorur de coure 50%	0.5 %
Òxid cuprós	0.4 %

En el cas de que es tracti d'intervenir contra malalties de fusta i xancre, com són *Venturia*, *Nectria*, *Sphaeropsis*, *Phomopsis* en el cas de fruiters de llavor, i *Fusicoccum sp.*, *Monilia sp* en el cas de fruiters de pinyol, es recomana realitzar tractaments dirigits a les zones afectades dels arbres utilitzant dosis més elevades que en els tractaments convencionals.

A més, cal no oblidar altres mesures culturals que poden afavorir el control d'aquests fongs com són:

- retirar del camp i cremar les branques afectades, en el cas de monilia és important retirar els fruits momificats
- evitar esporgar si els arbres no estan completament en repòs
- fer una esporga no vigoritzant
- evitar l'adobament nitrogenat i el reg en excés
- en finques molt afectades no descuidar els tractaments de la propera primavera.

Mosca de la fruita (*Ceratitis capitata*)

La *Ceratitis capitata* està declarada plaga **d'utilitat pública**, situació que implica la prevenció i lluita contra aquesta plaga. En data 30 d'agost de 2004 es va publicar l'ordre del DAR per la qual es declara l'existència oficial d'aquesta plaga a Catalunya i s'estableixen mesures obligatòries de lluita, entre els quals destaca la destrucció obligatòria arreu de Catalunya de les plantacions de fruiters abandonades.

A la major part de les comarques fructíferes de Catalunya el risc d'atacs a la fruita continua. En les varietats susceptibles que encara quedin a l'arbre, cal protegir-les fins al final de la collita.

En el cas d'aquesta plaga resulta fonamental, per tal de reduir el nivell d'incidència durant la propera campanya, retirar tota la fruita de la plantació un cop feta la collita.

FRUITA SECA

NOGUER

Carpocapsa (*Cydia (=Laspeyresia) pomonella*)

És aconsellable fer el seguiment de la plaga a les parcel·les i mantenir protegit el cultiu si es supera el llindar de tractament.

OLIVERA

Mosca (*Bactrocera oleae*)

És important que esteu atents a les recomanacions de les diferents estacions d'avisos, i sobretot a les recomanacions específiques de les ADV de cada zona, ja que disposem actualment d'una xarxa molt completa de seguiment d'aquest insecte que permet afinar al màxim els tractaments terrestres. També es important tenir en compte que donat que els atacs de mosca son molt irregulars, per part dels pagesos cal seguir fent recomptes i tractar si es supera l'índex del 5% d'olives picades.

El Servei de Sanitat Vegetal del DAAM continua realitzant, amb la col·laboració de les ADV de l'olivera de la zona, els tractaments aeris a la demarcació de les comarques de Baix Ebre i Montsià. És important reforçar l'acció dels tractaments aeris amb tractaments terrestres.

Ull de gall o repilo (*Cycloconium oleaginum*)

Protegiu els arbres amb fungicides cúprics i compostos orgànics, sobre tot, si les vostres finques han presentat problemes d'aquests fongs darrerament. En el cas de tenir poca afectació es pot reduir la dosi de coure a la meitat.

Servei de Sanitat Vegetal:

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal de Catalunya: 973 305477
- Serveis Centrals: 93 409 20 90
- Serveis Territorials a Barcelona: 93 409 20 90
- Serveis Territorials a Girona: 972 45 43 10
- Serveis Territorials a Lleida: 973 23 64 12
- Serveis Territorials a Tarragona: 977 25 04 21
- Serveis Territorials a Terres de l'Ebre: 977 50 01 74

Servei de Gestió Forestal: 93 567 42 00

Coordinació i la composició: Amèlia Garcia i Roig (amelia.garcia@gencat.cat).

Servei de Sanitat Vegetal. Octubre 2014